

Szerkesztőség:

Az arad-ésandí egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézandók.
Bérmontion leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Közlöny” az arad-ésandí egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előzetési pénzek és a kiadók körüli panaszok bérmontionra küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előzetési árak:

Helyben	Vidéken
házas háttérrel:	postai szállításal:
Egész évre . . . 12 ft	Egész évre . . . 14 ft
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50
Egy órára . . . 1	Egy órára . . . 1.20

Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.

Hirdetések díja:

Nyolcz hasábos petitor egyszeri hirdetésnél 6 kr.
Minden következőnél 4
Bélyegdíj külön 30
Nyitási sora 15

Népgyűlés Aradon.

(*) Ugron Gábor, a szélsőbalnak újabbán sokat emlegetett, neves szónoka, tegnap délután — az aradi függetlenségi párt védnöksége mellett — népgyűlés előtt fejtette ki nézetét a kormány által tervebe vett állami adminisztráció behozatala ellen. A szálloda nagyterme, hol a népgyűlés megtartva volt, tömve volt hallgatókkal, melynek túlnyomóan nagy részét függetlenségi párt-hívek és a minden szépért és jóért lelkesülő ifjúság képezte. Konstátjuk még azt is e részben, hogy a szabadelvű párt választó polgárai közül, igen kevesen jelentek meg, ami aztán — lehet, hogy véletlenül — egy kis disztingválásra is adott alkalmat, amennyiben az aradi függetlenségi párt elnöke először Arad jelenlévő „választó polgárait” mutatta be Ugronnak, míg később egyik függetlenségi vezérferfiú már csak a „szabad és független gondolkozású polgárok” jelenlétét konstátálta Ugron előtt, s így aztán az utóbbi a helyzet felől félreérthetlenül tájékozva, mondotta el egy óráig tartó beszédét, melynek az állami adminisztráció ellen szóló részei teljesen azonosak az Ugron által Kecskeméten elmondottakkal, s valamint ott, úgy itt Aradon is nagyon markans vonásokkal igyekezett feltüntetni, hogy az állami adminisztráció behozatala a nemzet szolgátságát hozná maga után, s a nemzet a saját házába is csak megörnyedve tudna belépni, mikor maamugy is nagyobb az arisztokrácia uralma és befolyása az országban — mint valaha.

Hogy ezt az utóbbi megjegyzést komolyan venni nem lehet, s hogy az egy hatásra vadászó slagvornál nem egyéb, az vitán felül áll, és éppen annyira nem bocsátkozunk bele ennek czafolatába, mint ahogy nem lehet a komolyabb publicisztika szempontjából figyelemre méltatni Ugronnak azon megjegyzéseit, melyek — az aprilis tizenegyedikéről olyan félreérthetlenül történelmi vált — Debrecennek király-látogatása után a Bécsből való függést veték a kormány szemére, s amelyek az arisztokrácia szertelen befolyását vetik fel akkor, midőn a legmagasabb önkormányzati állásra — minő a főispánság — feles számmal kerültek legutóbb is egyszerű származásu, de tehetséges tisztviselők, ügyvédek és országgyűlési képviselők.

Különben krónikás tisztúnkhoz híven regisztráljuk, hogy az Ugron hazafias érzékenységre alapított és a közvetlenség megragadó erejével elmondott szavai többször zajos eljenzést és tapsot provokáltak, anélkül azonban, hogy az aradi függetlenségi párt tisztelt elnökének a népgyűlés végén tett csitító szavaira egyáltalán szükség lett volna.

A népgyűlés lefolyásáról tudósítónk így ír:

„A „Fehér Kereszt” nagyterme szépen megtelt délután 3 órákor kíváncsi közönséggel, kik közt egy tereben, mint a karzatok sok helyig is volt látható. A népgyűlést Müller Károly nyitotta meg. Üdvözli a megjelenteket és bejelenti, hogy Ugron Gábor megjelenésén városunkban, lesz szives programját a tereben kifejteni. Célja a gyűlésnek állást foglalni az állami adminisztráció ellen és védeni az önkormányzatot. Felkéri az egybegyűlteket, hogy elnököt és jegyzőt válasszanak.

Erre elnöké megválasztott Müller Károly, jegyzővé Kereszties Gyula.

Ezután elnöké fölkérte a jelenvölteket, hogy Arad méltóságához képest higgadságot tanúsítsanak, s ezzel az ülést megnyitja s indítványozza, hogy küldöttséget küldjenek Ugronért.

A bizottságba beválasztották Müller Károlyt, Barabást, Blaskovicsot, Gyulay Istvánt és Klein Ignációt. A küldöttség megjelent Ugronnál, s pár perc múlva zajos eljenzés közt megjelent Ugron Gábor.

Ugron Müller Károly üdvözölte a tereben, kijelentve, hogy köszöni megjelenését a párt.

Erre Ugron kezdett beszélni. Bevezetőleg a 13 vértanúról kezdett beszélni, majd ezek ideje után a Bach-korszakról emlékezett meg, kinyilatkoztatva, hogy Bach volt az, aki állami adminisztrációt akart. Ez képes az erők hatását csökkenteni, a nemzet erejét elpuhítani. Pedig a nemzet szétszört erejét minél inkább csoportosítani kellene. Onök hallgatták, hogy a kormány a közigazgatási rendet meg akarja változtatni. Hogyan? Miképp? Azt nem tudja senki. Egy nemzet közigazgatási rendjét átalakítani hosszas tanulmány kell. Egy másba átmenni (mint pl. Poroszországban) nagy sor, egész irodalom keletkezett ezt illetően, míg nálunk az egészet titokban tartják. Annál rosszabb a helyzet, mert nálunk különböző nemzetiségek vannak. Ez nem fog átmenni a nemzet vérbé és életébe. Az a jelző: állami adminisztráció és szakítani a régi rendszerrel! Azt kérdi: a kormány nem gyakorolhatott eddig is kellő ellenőrzést? (Ő persze erre azt mondta, hogy az ellenőrzés nem volt meg.) A belügyminiszteriumban mindenki úgy viselkedett, mint az illető vármegye főispánjának czinkostársai. (!)

A kormány teljhatalmi joggal birt és ezt a teljhatalmat csak a politikai választásokra használta. És most ehhez több hatalmat adjunk nekik?

Ha a miniszterek hatalmukat nem tudták érvényesíteni, szemben a választott képviselőkkel, vajon fogják-e tudni a kinevezettekkel? Ezt akarják megpróbálni. Mert a fő az, hogy a tisztviselők a politikai instrukciókat szolgálják; hát még ha a tisztviselők kinevezve lesznek?

El kell törülni a vármegyék visszaéléseit, de nem eltörülni a vármegyét. Ha a tisztviselői kar korrumpált, annak a kandidációs bizottság az oka (!?) ; tessék olyanokat kardinálni, akik becsületesek. Az állam által kinevezett főispánok sokkal kevésbé állanak kötelességök magasztalás, mint a választott alispánok és polgármesterek. Mert, úgy mond, a főispánság apáról fiúra szállt. (De hisz éppen az ellen van az állami adminisztráció. A tud.)

Nem az a baj, hogy a magyar államnak nincs elég befolyása a monarchiára, hanem az, hogy ezt a befolyást nem használják ki. Ezt önállóbban kell érvényesíteni. Amit a kisebbségekben, az önkormányzati jogban akarnak megnyerni, csinálják azt a monarchiánál. Hiszen Magyarország nem is állam. Tegyük első sorban azá.

Az a csonkaság, mely ami államunkban van, az egy rés, melyen idegen kéz helyenylhat nemzeti életünkbe. Azért nem lehet czélszerű megsemmisíteni azokat az intézményeket, melyek eddig bennünket fentartottak. Példát emlit fel a körtől-tésről. Szóval az önkormányzati intézményeket saját jól felfogott érdekünkben fenn kell tartanunk.

Állami adminisztráció és önkormányzat nagyon különböző dolog. Az állam egy mindenható, mindentudó fogalom, egy szörnyeteg, mely helyébe lépett a személyes zsarnokságnak; a személyes abszolutizmus helyébe állított eszményi abszolutizmus. Ez az állam nem az ő állama; az ő államának magában kell foglalnia a haza fogalmát, mely nem jogaik eltiprására, de megvédésére van hivatva. Az ő állama az, mely a nép által a népért kormányoz s a nép jelöltjét mozditja elő. Ez az állam azt kívánja, hogy amit ti híven tudtok elintézni a községben, a városban, azt végezzétek. Az állami adminisztráció ezeket is magának vindikálja; de hiszen mennél több terhet vesznek le a polgárok az állam vállairól, annál több ideje marad az államnak többi nagy feladatainak elintézésére.

Állami adminisztrációt modern államban nem lehet alkalmazni a demokrácia és szabadelvűség megtagadása nélkül. Elmondja, milyen régi a mi alkotmányunk s hogy ez lehetséges, az az önkormányzatnak köszönhető, mert hiszen az állam, a hatalom nálunk mindig idegen kézben volt. (Eljenzés és taps.)

Mások sovárogtak az önkormányzatért, de nem tudtak hozzá jutni; és mi, akiknek megvan, eldobjuk azt magunktól?

Például felemlíti Hollandiát, Skóciát és Svájcot.

Ő úgy tudja, hogy demokratikus állam megbízott törvényhozók, megbízott tisztviselők által intézi ügyeit és megbízott esküdtek által bünteti a bűnösöket.

Ha a nép elég érett arra, hogy megválassza a törvény meghozóit, elég értelmes arra is, hogy megválassza azokat is jól, akik e törvényeket végrehajtják.

Majd egy ezredéven át elég volt erre a nép, s most, midőn a fejlődés magasabb lett, most kell az állami adminisztráció, s most nem képes a nép itéletet mondani az ügy felől.

Ha így van, akkor nem ezt a népet illeti a vád, hanem azt a kormányt, mely 23 esztendőn át elszoktatta, elidegenítette a népet a fejlődéstől s ama fontos jogok felismerésétől. Ilyen vádra nem érdemes a mi népünk; az ilyen vádat el kell ejtenünk, mert akkor a népoktatás fontossága lesüllyedne s akkor a népoktatást az ilyen kormány kezéből ki kell venni. (Eljenzés és taps)

Az önkormányzat jogot ad a népeknek, az állami adminisztráció jogokat vesz el tőle. A társadalom pedig a maga összességében mindig bölcsőbb marad, mint a legbölcsőbb ember, s ez az állami adminisztráció megöli betűje. Itt a vallás- és sajtószabadságból igyekszik levezetni az állami beavatkozás megszüntetésének helyességét.

Ekkor áttért az állami adminisztráció híveinek czafolására. Azt mondják, — úgy mond — hogy szükség van erre a magyarság érdekében. A magyarság, mint alany és mint fogalom, olyan erős, hogy ilyen gyámságra nem szorul. A magyarság civilizáltsága, vagyoni állapota ezt az eszmét jobban fel fogja emelni, mint bármily zsarnokság.

Egy vármegye egy kis ország, s azt kell kieszközölnünk, hogy egy ilyen kis társadalom minél nagyobb munkásságot fejtsen ki, hogy így többek egyesülésével erős egészet képezzen. Es mi éppen ezeket a kis társadalmakat akarjuk megfosztani az állami adminisztrációval. A társadalom munkássága és tevékenysége úgy sem veszélyeztetni az állami életet, sőt hozzájárul az alkotmány tisztetésével, de az állami zsarnokság képes bennünket tökéletesen megbénítani.

Ha az önkormányzati kisebbség legyőzetik, azt mondja (s ez áll a nemzetiségekre), hogy hozzá hasonló által győztesse meg; de ha az állam, akivel nem mérkőzhetik, győzi őt le, csak gyűlölséget táplál az állam ellen. Ez áll a nemzetiségekre az állami adminisztrációval szemben.

Az önkormányzat nagyon szükséges politikai, társadalmi szempontból. Ki az az állam? Az egy miniszter, mert hisz ő az államot nem látja. A miniszter, az a kormány s a kormány nem egyéb, mint Bécs, mert hiszen kormányunk onnan függ minden többségtől együtt. Most mindenki szabadelvűségről beszél, és pedig soha sem volt az arisztokrácia uralma olyan nagy, mint most. Hiszen az a főur alig tölti be a 24-ik évet s már megfogják főispánnak. Mig ilyen arisztokratikus a kormányforma, az nem egyéb ránk nézve rabszolgaságnál. (Percekig tartó taps.)

E nemzet, ha valaha, úgy most kötelessé megörizni ezredéves községletét, a szabadságot. A nemzeti élet alólól kell kezdeni, a népnél. Nevelni kell a népet és széles alapokra fektetni a választások kifejlesztésével és kiterjesztésével. Ha ez sikerül, akkor a nemzet élete sokkal hatalmasabban fog lüktetni, mint az állami adminisztrációval. Az önkormányzati intézmény fentartása nemzeti érdek. Angol példákat hoz fel az önkormányzat mellett, midőn egyes emberek esetéből kimondották, hogy adót beszélni a parlament jóváhagyása nélkül nem szabad; elfogni senkit sem szabad általános elfogadási parancsra.

Beszédét a kormány ellen intézett hatalmas frazíssal végzi, mondván, hogy éljen a független Magyarország. (Percekig tartó eljenzés és taps.) Ugron után Múlek Lajos beszélt, bocsánatot kérve, hogy a közönség türelmét ilyen szónoklat után igénybe veszi. Az önkormányzatért való küzdelemben —

úgy mond — midőn olyan férfi jön segítségünkre mint Ugron, akkor remélkedhetünk, de egyszersmind köszönetünket kell kifejeznünk iránta azzal, hogy szeretünk nyilvánítani mellett szavából-mondjunk neki Isten hozottat. Szavazunk neki köszönetet. (Eljenzés és taps.)

Ezután Besze János jelentette be magát beszédre, indítványozva, hogy hozzanak is valami határozatot ebből a népgyűlésről. Indítványozza, tudassák a népgyűlés elhatározását Aradváros képviselőjével.

Müller Károly nagy köszönetet mond Ugron Gábornak a megjelenésért és életi őt. Indítványozza, hogy egy a képviselőházzal, mint Falk Miksához írjanak fel, tudatva a népgyűlés határozatát, mely az önkormányzat fentartását tárgyalja.

Ez az indítvány elfogadtatott. Ezzel a népgyűlés — Ugron életetésével — véget ért.

Naptár.

Szeptember 22. Hétfő. Róm. kath. naptár: Máriusz vt. Prototásán naptár: Mór. Görög-ország naptár (szopt. 10): Menodóra. — A nap két 5 óra 47 perczkor, nyugszik 5 óra 58 perczkor.
Oktober 6. A vértanuk szobrának leleplezése

HIREK.

— A Hungaria. Tegnap mindkét Tourbain Aradra érkezett. Ő tőlük vett információ szerint a Hungárián még van némi igazítani való. A szobor e főalakját s zombaton teszik vasutra s a szobor a jövő hétfőn érkezik Aradra. Felállítás kedden lesz s a felállítás egy napot vesz igénybe. Ezzel kapcsolatban felémítjük, hogy a szobornak mind a négy mellékalkaja fel van már állítva a köre. Szerdán leszadik a szoborról az állványokat és ráhúzzák a leplet, mely arról csak a leleplezési ünnepélyen hull le.

— Ugron Gábor Aradon. Ugron Gábor vasarnap délelben érkezett Aradra, hogy az állami adminisztráció behozatala ellen tervezett agitáció megkezdje. A Perronon az aradi szélsőbal kapacitái várták és pedig Müller Károly, Múlek Lajos, Barabás Béla, Kereszties Gyula, Vizer Péter, Péterffy Antal, Barabás Péter, Mitterner József, Méray-Horváth Károly, Blaskovics Antal, Pless Mór és még számos választó. Ugron egy első osztályú kocsióval szállt ki s az aradiakat Barabás Béla dr mutatta be. Ezután Müller Károly pártelnök meleg szavakkal üdvözölte Ugront és kívánta, hogy közöttünk jól találja magát. Ugron Gábor erre így válaszolt: Bizonyos elfogultsággal lépek Arad szentelt földjére, de ez elfogultságotam némiként eloszlatja az a tudat, hogy bajtársak közé jöttem, oly emberek közé, akik velem együtt egy közös eszméért harcolnak. Örömmel jöttem ide és szivesen köszönöm barátságos jóindulatukat. (Eljenzés.) Ezután bevonultak a Fehér Keresztbe, hol bemutaták neki a párttagokat és megállapították a délután programját. Egy órákor a fogadtatásnál jelenvölt párttagok ebédelték Ugronnal Pohl Károly ezüsttermében. Az ebédhez ide érkezett Ugron Gábor édes anyja és számos hölgy. Az ebéd igen rövid volt. Az első felköszöntőt Múlek Lajos mondotta a vendég képviselőre, Ugron Gáborra. Utána Barabás Béla szólott, Ugron Gábor édes anyját életve. Több felköszöntő nem volt. — A népgyűlésről lapunk élei tudósítunk.

— Kövessi Ede, az egykor oly híres magyar bűvész, ki az utóbbi években magyar elhagyatottságban élt, Uj-Aradon tegnap hajnali négy órákor meghalt. A boldogult egyike volt a legnevesebb magyar bűvésznek, ki a világsi feyver-jetétel után, a honvédfegyvert a varázsló bottal cserélte fel, és beutazva Erdélyt, Horvátországot, Moldovát, Oláh- és Oroszországot, nagy hírnévének örvendett. Es ő, aki íthón olyan áldozatkész barát volt, s ezeket áldozott jótékony czélokra, aggkorában mint nyugalmazott temesmegyei utbiztos 14 forint havi nyugdíjból tengette életét. Kövessi tekintélyes szereplését és áldozatkészességét mi sem illusztrálja jobban, mint hogy Arad városa őt diszpolgárává is választotta; ő gyűjtötte annak idején az első 300 forintot a marosvásárhelyi Bem-szoborra, és nagy összeggel járult az aradi vértanuk szobrához is. Es ő, aki ily nemesen élt egykor és áldozott fölöslegeiből, az őt nyelvet beszélő intelligens bűvész és vidám szellemű ember, megtörve testben és lélekben hunyt el tegnap uj-aradi

lakásán, hogy egy pár hatost találtak résztvevő emberek — vagyonul. Temetése ma délután 4 órákor lesz Uj-Aradon, hova kivonul az aradi öreg honvédek egylete is Lukácsy Miklós elnökkel az élén, valamint az uj-aradi tüzölők is, Ternajgó Czézár főparancsnokkal. Béke hamvaira!

— Megtekinthető tervek. A kisiratosi csatorna, a Szarazér-szabályozás és a Szent Pál-ér tervezete, úgy, amint azt a kiküldött miniszteri biztos elkészítette, ki lesznek téve Makón a székház iktató hivatalában és pedig szept. 24-től bezárólag 23-ig. Az érdekeltek a munkákat az említett helyeken betekinthetik és azokra megtehetik észrevételeiket.

— Bankett. Tegnap esti fél 9 órákor a „Fehér Kereszt” nagytermében mintegy 100 terítékű bankett volt az Ugron Gábor tiszteletére. Ugront zajos eljenzéssel fogadták, midőn a színházból ájtott a terebe, s a cigányok tust húztak. A teljesen szélsőbali színezett banketten hölgyek is vettek részt. Ugron foglalta el az asztalfőt jobbról Péterffy Antalné, s balról Tiszi Lajosné szomszédaságában. Ott voltak még hölgyek: Barabás Béliáné, Kereszties Gyuláné, Medveczky Edéné, Magyary Alajosné, Probst Mihályné, Gaálné (Temova), Péterffy Sárika. Az ismerőbb függetlenségi férfiak közül ott voltak: Múlek Lajos dr, Müller Károly, Péterffy Antal, Barabás Béla dr Pless Mór, Vizer Péter, Ternajgó Oezár, Méray-Horváth Károly, Magyary Alajos, Gyulai István, Jankay József, Besze János stb. Ott láttuk még: Verzár Gyula drt, Lukácsy Miklóst, Zikó Jánost, Medveczky Edét, Murády Jánost, Wolák Józsefet, Regdon Sándort, Avarffy Gézát stb.

Müller Károly mondotta el az első toszásban, hogy valahányszor a törvényhozásban egy olyan törvény szándékolta, mely a régi instituciókat veszélyezteti, Aradváros mindig az első, mely fel-emeli tiltakozó szavát. Így történt ma is, midőn Aradon elsőnek hangzott el a veto az állami közigazgatás ellen. Ebben pedig legtöbb érdeme Ugron Gábornak van, akit ő szívvel-lelékkel éltet. (Eljenzés.)

Ugron Gábor humoros toszásban adja elő, hogy az ő ékes szónoklásainak az oka abban rejlik, hogy odahaza édesen szokott hallgatni. Az a helyi kormányzat, mely odahaza áll fenn, őt is hódolásra kényszeríti. Élteti azon nöket, kik a nemzeti ideálókért lelkesülnek, s nagy tettekre buzdítják a férfiakat. Élteti tehát Aradváros hölgyeit! (Zajos eljenzés.)

Besze János a jövőtől várva segélyt, élteti ismételtén Ugront.

Ugron Gábor, Besze azon szavaira, hogy ő most Sisiphusi munkát végez, kijelenti, hogy ő más reményben van, mert ha a nemzetek önállóságá harca hosszas is, a győzelem kétségtelen. Ő is azt hiszi, hogy ha azok, akik vele tartanak, nem is élik meg az eszmék diadalát, megéri a jövő magyarságot alkotó nemzedék és ez hálás lesz irántuk. E diadal segítője „Arad város polgársága” is, ezt élesse az uristen sokáig jóllétben és szabadság-szeretemben. (Zajos eljenzés.)

Barabás Béla dr: Hiszi, hogy a párt szeretett vendége által kibontott zászló alá más pártbeliek is sorakozni fognak, mert az általa hangoztatott elvek nem a pártpolitikák, hanem a nemzetnek úgy szólva kenyérkérdését képezik. Sikert kíván Ugronnak a zászlóbontáshoz! (Eljenzés.)

Múlek Lajos dr: Vannak eszmék, melyeknek hatása alatt minden párt mint a haza hű fia jön össze. Rőzse-köteghez hasonlítja az autonómia ügyét, mely most lánggal ég, de azért nem válik hamuvá. Az ország azon „józan” polgárait iszik, kik az autonómiát megmenteni törekednek.

Végül Murády János bácsi pokoli derültéget kelteve éltette Péterffy Antalné urhölgyet, amit a társaság zajosan visszhangoztatott.

A lakoma igen jó hangulatban ért véget.

Ugron Gábor ma reggel utazik el.

Meglehetősen feltűnést keltett, hogy az Ugron pártalakítási törekvéseivel szemben az aradi függetlenségi párt semmi tekintetben nem nyilatkozott.

— Ujabb meghívások. A leleplezési ünnepélyre újabb meghívták a műemlékek országos bizottságát és a képzőművészeti tanácsot.

— Halálozás. Alólírottak mély fájdalommal tudatják minden rokon, ösmerős és jó barátuk legújabb Kászony Jánosnak 1890. évi szeptember hó 20-án életének első tavaszán bekövetkezett gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai szeptember hó 22-én délelőtt 10 órakor fognak Perényi-utca 2. számú házból az „Entreprise des pompes funébrés” első temetés rendező intézet által a helybeli közsirkertben örök nyugalomra térteni. Béke lengjen síra felett! Arad, 1890. évi szeptember hó 21. é. A mélyen gyászoló család.

— A tribün. A vértanuszobor leleplezéséhez szükséges tribün készítéséről a bizottság megkezdte a Próbászt Károly és fia cég. A tribünre az előjegyzések nagyban folynak.

— Adomány. Schenk dr. a Kassai kórház főorvosa, 5 frtot küldött Salacz polgármesterhez a vértanuszobor pénzalapjára.

— Marhák legelőre bocsátása. Az állatorvosok vizsgálatok a csordaállományt és azt egészségesnek találták. Ennélfogva a csordát ma reggel a legelőre eresztik.

— Találtak egy arany mellőt. — igazolt tulajdonosa a rendőrségnél veheti át.

— Carnot elnök páholya. A párisi „Theatre Français” keddi estéi tudvalevőleg a főrangú és előkelő társaságnak találkozóul szolgálnak. Nagyon természetesen ennél fogva, hogy a keddi előadásra vajmi nehéz páholyt kapni. Carnotné is abban a kellemetlen helyzetben van, hogy páholy híján csak nagynevezet juthatott valamely barátja páholyában abba a helyzetbe, hogy őt mint a haute crème tagját a keddi előkelő szociétében az elnök nevére nézve elkerülhetlenül szükséges, és minthogy Carnotnénak a páholybérlet közt nagyon kevés barátja van, elhatározta a köztársaság elnöke, hogy állami jogánál fogva a „Theatre Français”-ban, melynek művészei a „comédiens ordinaires du Roi” címzet viselik, tetszés szerint választ páholyt magának. — Ennélfogva kijelentette, hogy a keddi napokon a nagy proszcenium-páholyt kívánja használni. Ezt a páholyt azonban már 18 év óta Szent Péter hercegnek bírja. Claretie igazgató tehát elképzelhető nehéz szívvel írta meg a hercegnek, hogy Carnot elnök elvitatlan jogánál fogva, magának kívánja fenntartani azt a páholyt, s így nem bocsájthatja azt többé a hercegnek rendelkezésére. Carnot elnök emez eljárása nagyon rossz vért szült az arisztokratikus

Faubourg St. Germainben. Sagan hercegnő elhatározta, hogy más napot fog dívatba hozni és bérletvet köröznek az előkelő palotákban a választandó új nap számára. „Egyszerűen a szombatot választjuk” — mondá egy habzó — „és akkor adieu a „Theatre Français” előkelő keddeinek. Carnot ur egyedül trófolhat, akiket az Elysée-ben fogad.”

— Fördőnyelv. Ahhoz a sok badarsághoz, amit a legyező, napernyő, s másféle nyelv már is képez, kitaláltak Olaszországban egy legújabbat: a fördőnyelvet. Amely szerint: egy helyen vesztelnél a vízben: „On reménytelenül szeret.” — Megelőzni az uszásban valamennyit: „Szembeszállok önért a halállal.” — Egyik oldalra uszni: „On megindította szívemet.” — Szembe uszni a napal: „Nem utasítom vissza az ön szerelmét.” — Aláukni: „Szerelmes vagyok önbe a bolondulásig.”

— Rögvidék hírek. Fiuméből a Ruzics és társa nagykereskedő cég tulajdonosa megszokott, félmillió frtnyi adósságot hagyva hátra. — Tíz volt a napokban Váczott a főtéren s három ház tetőzete égett le. — T e m e s m e g y e b e n újabb Hódos Buzád és Borszovacs községekben derült ki, nagy rendtelenség a hivatalos ügykezelésben s a bírákat és pénzbeszedőket Joannovits szolgabíró fölfüggesztette állásuktól.

Aradvárosi színház.
E l ő b e r l e t 22. sz.
E l ő b e r l e t 22. sz.

Hétfőn, 1890 szeptember 22-én:

Az erdő szépe.

Francia színmű 5 felvonásban. Feuillet Oktáve-től.

Kezdeté 7 és fél órakor.

Meghaltak

18. 0. évi szeptember hó 13-tól szeptember hó 20-ig:
Belváros: Gyúr Irén, 8 hónapos, kereskedő leánya. béthurut; Fejér Irén, 40 éves, tüdővész; Morodán Jelicza, 4 1/2 éves, szolgálóleány, agylob.

Ujtelep: Fehér Juliska, 6 hónapos, napszamos leánya, sorvadás.

Légtűneti észleletek Aradon.

Hó és nap	Légnom. mm	Légnom. tabb	Hőmérséklet legmagb.	Hőmérséklet legalantab.
13	764.4	762.4	16.5	8.3
14	66.0	64.8	17.7	7.2
15	66.0	61.0	19.3	9.3
16	66.6	64.0	18.3	10.9
17	69.3	67.4	18.1	13.4
18	70.4	69.5	19.5	11.2
19	70.9	70.5	20.3	13.0

Hó és nap	Szél iránya	Szél erőss.	Felhőzet áll.ában	Észrevétel
13	EN.	4	félborult	—
14	EN.	4	derült	—
15	DK.	5	derült	csepegés
16	K.	6	derült	—
17	K.	8	félborult	—
18	K.	5	derült	—
19	DK.	3	félborult	—

Pozsgay Lajos dr.

Felölös szerkesztő: Vása rhelyi Béla.

Nyílttér.

Az aradi polgári takarékpénztár

(a t. Minorita atyák palotájában földszint)

elfogad takarékpénztári betéteket 5% kamatozással, két forintot havibetéteket, leszámítól váltókat, váltóhitel engedélyez jelzálogi biztosítással, értékpapírokra kölcsönöket nyújt s elvállalja mindennemű értékpapír vételét és eladását.

Saját záloglevelekben nyújt amortizációs kölcsönöket 18 évre 10%-ra, 38 évre 7%-ra tőke- és kamat-törlesztést együttvéve, a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv beküldése alapján.

Az igazgatóság.

* Az o rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE.

Aradról-Budapestre.

Allomások	Személyvonat	Gyorsvonat	Személyvonat	Vegyesvonat	Vegyesvonat
Arad	indul 2.10 d. u.	8.45 reg.	9.05 este	6.46 reg.	5.22 d. u.
Kurtics	2.37 "	8.10 "	9.36 "	7.25 "	6.03 este
Csaba	1.54 "	9.14 "	11.05 éjjel	8.51 d. e.	7.51 "
Szolnok	4.47 "	11.51 "	2.25 reg.	érkezik	érkezik
Budapest	érkezik 7.45 este	1.55 d. u.	5.59 "	—	—
Bécs d. v. t.	6.05 reg.	7.50 este	1.40 d. u.	—	—

Budapestről-Aradra.

Allomások	Személyvonat	Gyorsvonat	Személyvonat	Vegyesvonat	Vegyesvonat
Bécs d. v. t.	indul 8.15 reg.	2. d. u.	9.40 este	—	—
Budapest	11.8 d. e.	4.20 "	3.55 reg.	—	—
Csaba	2.18 d. u.	6.47 este	3.55 reg.	4.40 reg.	4.03 d. u.
Kurtics	3.23 "	7.46 "	5.01 "	6.11 "	6.12 este
Arad	érkezik 3.50 "	8.10 "	5.27 "	6.45 "	6.45 "

Aradról-Gyulafehérvárra és vissza.

Allomások	Személyvonat	Személyvonat	Vegy. vonat	Allomások	Személyvonat	Személyvonat	Vegy. vonat
Arad	indul 4.10 du	5.50 reg.	2.20 du	Predell	indul 9.12 éj.	9.12 éj.	—
Győrök	4.46 "	6.23 "	3.05 "	Brassó	10.32 "	4. reg.	—
Paulis	4.58 "	8.34 "	3.22 "	Kolozsvár	11.02 "	8.30 d	—
Radna	5.16 "	8.52 "	3.39 "	Tóris	4.51 reg.	12.59 d.u.	—
Soborsin	6.33 "	8.20 d. e.	3.57 "	Gyulafehérv.	5.27 "	1.31 "	—
Maros-Illye	7.38 este	9.32 "	—	Piski	7.10 "	3.37 "	—
Déva	8.34 "	10.18 "	—	Maros-Illye	8.10 "	4.43 "	—
Piski	8.43 "	10.44 "	—	Soborsin	9.17 d.e.	5.54 "	—
Gyulafehérv. érk.	10.10 éj.	12.19 d.u.	—	Radna	10.38 "	7.36 este	5.40 r.
Tóris	10.44 "	12.58 "	—	Paulis	10.51 "	7.50 "	6.06 "
Kolozsvár	4.53 reg.	5.28 "	—	Győrök	11.03 "	8.03 "	6.24 "
Brassó	5.20 "	10.31 éj.	—	Arad	11.38 "	8.38 "	7.06 "
Predell	6.46 "	6.45 reg.	—	Arad	érkezik	11.38 "	8.38 "

Aradról-Temesvárra és vissza.

Allomások	Vegyesvonat	Vegyesvonat	Személyvonat	Allomások	Vegyesvonat	Vegyesvonat	Személyvonat
Arad	indul 6.41 reg.	12.20 d.u.	9.10 e.	Temesvár	indul 5.25 este	12.53 d.u.	5.30 r.
Uj-Arad	7.09 "	12.44 "	9.22 "	Orczifalva	6.37 "	1.59 "	6.17 "
Vinga	7.31 "	1.9 "	9.41 "	Vinga	6.54 "	2.26 "	6.35 "
Németség	7.58 "	1.37 "	10.01 "	Németség	7.25 "	2.43 "	6.51 "
Orczifalva	8.14 "	1.54 "	10.14 "	Uj-Arad	7.59 "	3.16 "	7.09 "
Temesvár	9.08 "	2.53 "	10.58 "	Arad érk.	8.15 "	3.30 "	7.23 "

Aradról-Szegedre és vissza.

Allomások	Gyors v.	Szem. v.	Vegy. v.	Allomások	Gyors v.	Szem. v.	Vegy. v.
Arad ind.	6.50 reg.	4. d.u.	—	Bécs ind.	8.25 d.e.	9. d.e.	10. éj.
Szt.-Tamás	7.12 "	4.25 "	—	Budapest	1.40 d.u.	7. este	7.45 reg.
Pécska	7.26 "	4.42 "	—	Szabadka	2.35 "	7.40 "	9.51 d.e.
Battonya	7.49 "	5.11 "	—	Szeged	5.10 "	3. reg.	2. d.u.
Pereg	7.59 "	5.21 "	—	Szőreg	5.21 "	3.16 "	2.31 "
M-hegyes	8.07 "	5.31 "	4.52 reg.	K-Zombor	5.53 "	4.0 "	3.20 "
Cs.-Palota	8.47 "	6.06 "	4.56 "	Makó	6.10 "	4.10 "	4. "
Nagylak	9.01 "	6.27 "	5.27 "	Apátfalva	6.27 "	4.58 "	4.25 "
Apátfalva	9.19 "	7.19 "	6.50 "	Nagylak	6.45 "	5.20 "	4.52 "
Makó	9.37 "	7.50 "	7.08 "	Cs.-Palota	6.59 "	5.36 "	5.14 "
K-Zombor	9.49 "	8.08 "	8. "	M-hegyes	7.24 "	6.20 "	5.39 "
Szőreg	10.20 "	8.48 "	8.15 "	Pereg	7.34 "	6.34 "	—
Szeged érk.	10.70 d.u.	9. "	8.15 "	Tampya	7.42 "	6.44 "	—
Szabadka	1.20 d.u.	—	—	Pécska	7.3 "	6.38 "	—
Budapest	2.19 "	7.20 reg.	—	Szt.-Tamás	8.15 "	7.29 "	—
Bécs	8.34 este	12.55 d.u.	—	Arad	8.25 "	7.44 "	—

Mezőhegyesről-Kétegyháza és vissza.

Allomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Allomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes	indul 8.35 reg.	7.30 este	Budapest	indul 9.40 este	8.15 reg.
Kamarásmajor	8.48 "	7.41 "	Kétegyháza	4.35 reg.	3.05 d. u.
Kovácskő	9.15 "	8.06 "	Bánkut	4.52 "	3.23 "
M.-Bodzás	9.38 "	8.8 "	M.-Bodzás	5.04 "	3.45 "
Bánkut	10. "	8.49 "	Bánhegyes	5.20 "	4.06 "
Kétegyháza	10.15 "	9.08 "	Kovácskő	5.6 "	4.30 "
Budapest	10.35 "	9.23 "	Kamarásmajor	5.58 "	4.53 "
	7.45 "	5.50 reg.	Mezőhegyes	6.10 "	5.05 "

Aradról-Gurahonczra és vissza.

Allomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.	Allomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.
Budapest ind.	8.15 d. e.	9.40 reg.	—	Gurahoncz ind.	4.20 reg.	3.20 d. u.	12.30 d. u.
Arad	4.40 d. u.	6.30 reg.	3. reg.	Almás-Alcsil	4.39 "	3.41 "	12.56 "
Órvényes	4.57 "	6.50 "	3.25 "	Borosb.-B.	5.16 "	4.16 "	1.43 "
Zimánd	5.05 "	7.02 "	3.40 "	Repszeg	5.35 "	4.41 "	2.11 "
Uj-Szt-Anna	5.34 "	7.40 "	4.20 "	Bokszeg-Beél	5.46 "	4.54 "	2.30 "
Kerek	5.42 "	7.48 "	4.30 "	Borosjenő	6.11 "	5.26 "	3.10 "
Világos	5.59 "	8.13 "	4.55 "	Apátelek	6.28 "	5.40 "	3.27 "
M.-Mogyarad	6.07 "	8.14 "	5.05 "	T.-Kurtakér	6.38 "	5.59 "	3.52 "
Pankota	6.24 "	8.30 "	5.30 "	Pankota	7.04 "	6.35 "	4.35 "
Apátelek	6.45 "	8.53 "	6.04 "	M.-Mogyarad	7.12 "	6.44 "	4.45 "
Borosjenő	7.08 "	9.22 "	6.35 "	Világos	7.20 "	6.54 "	5. "
Repszeg	7.31 "	9.49 "	7.30 "	Kerek	7.32 "	7.12 "	5.20 "
Borosb.-B.	8.03 "	10.21 e.	7.44 "	Uj-Szt-Anna	7.45 "	7.30 "	5.40 "
Almás-Alcsil	8.29 este	10.58 "	8.20 d. u.	Zimánd	8.15 "	7.58 "	6.10 "
Gurahoncz érk.	8.45 "	11.10 "	9.20 "	Órvényes	8.05 "	8.02 "	6.20 "
				Arad érk.	8.30 "	8.23 este	6.45 "
				Budapest	7.45 este	5.50 reg.	—

Uj-Szt-Annáról-Kétegyháza és vissza.

Allomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Allomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna	indul 8. reg.	6. este	Budapest	indul 9.40 este	8.15 reg.
Simánd	8.31 "	6.29 "	Kétegyháza	4.45 reg.	3.20 d. u.
Kisjenő-Erdőhegy	9.08 "	7. "	Elek	5.05 "	3.20 "
Sikló	9.37 "	7.27 "	Otlaka	5.18 "	3.31 "
Otlaka	9.51 "	7.39 "	Sikló	5.33 "	3.43 "
Elek	10.7 "	7.55 "	Kisjenő-Erdőhegy	6.15 "	4.20 "
Kétegyháza	10.22 "	8.10 "	Simánd	6.41 "	4.47 "
Budapest	7.45 este	5.50 reg.	Uj-Szt-Anna	érkezik	7.10 "

Borosjenőről-Csermőre és vissza.

Allomások	Vegy. v.	Allomások	Vegy. v.
Arad	indul 6.30 reg.	Csermő	indul 4.10 d. u.
Borosjenő	9.30 "	Borosjenő	érkezik 5.10 "
Csermő	érkezik 10.30 "	Arad	érkezik 8.23 este

Holtzer Mihály utóda

FÉRFI-RUHA RAKTÁRA

ARAD, Andrássy-tér 9. sz. (Casino-épület), valamint Vörösmarty-utca és Petőfi-utca sarkán (a volt király-kávéház helyiség.)

Rendkívüli alkalom férfi- és gyermek-ruhák olcsó beszerzésére.

Egy csőtömegének olcsó ároni megszerzése folytán mindennemű férfi- és gyermekruhák, öltönyök, kabátok, nadrágok, köpenyek, éjjeli köntösök, esőköpenyek, szűrők stb. stb.

A nyári idény előhaladása miatt tavaszi- és nyári öltönyök különös olcsó árban kaphatók.

Ajánlja a dus választéku raktárát a legfinomabb brünni, francia, angol és hazai szövetekben és miután egy elsőrendű kintő szabással rendelkezik és e szerint a n. é. közönség minden igényeinek a legpontosabban megfelel.

Vidéki megrendelés esetén csak a mellbőség megjelölése szükséges.

Maradtam tisztelettel HOLTZER MIHÁLY utóda.

554-11*